

HENRIETTE REKER

«La gent s'ha rigut de mi i m'ha criticat per això»

En aquesta entrevista, l'alcaldeessa de Colònia, Henriette Reker, de 59 anys, parla sobre les agressions sexuals que van sacsejar la quarta ciutat més gran d'Alemanya la nit de Cap d'any i el seu polèmic suggeriment que les dones es mantinguin a una certa distància dels homes estrangers.

Frank Hornig i Barbara Schmid
© Der Spiegel

Senyora Reker, on va celebrar la nit de Cap d'any?

—A casa meva.

—I quan es va assabentar dels fets ocorreguts a l'estació central de Colònia?

—Quan vaig llegir el diari el 2 de gener. Hi havia un petit article que deia que s'havia dispersat la gent que era a les escales de la catedral, però no semblava que hagués passat res d'alarmant. Aquesta era la situació tal com jo la vaig entendre dissabte passat al matí. Després, al vespre, la policia me'n va informar. No va ser fins al dimarts que en vam tenir una explicació completa.

—Pot explicar per què va passar tant de temps abans no va aclarir-se l'abast del drama?

—No. La policia ha dit que les denúncies van arribar de mica en mica. El dia en qüestió, només hi va haver tres trucades d'emergència. I, pel que jo sé, es van registrar 19 denúncies a la policia federal a dins de l'estació de tren.

—Com pot ser que la policia parlés d'"ambient festiu" en un comunicat publicat el matí del dia de Cap d'any?

—Per a mi, és incomprensible.

—Va ser, com ha apuntat el ministre de l'Interior, Thomas Maizière, un error de la policia de Colònia?

—Sigui com sigui, no van complir el seu deure en aquella situació.

—Per quin motiu? La gent ha perdut de vista la criminalitat al carrer per por d'atacs terroristes?

—Jo no sóc policia, però quan grups de persones va a bandades i les dones han de passar entremig d'un passadís d'homes entre l'estació central i la catedral (que està situada al costat), això s'ha de notificar. L'octubre del 2014, unes grans protestes dutes a terme per Högessa (*hooligans* contra salafistes) també van descontrolar-se davant de l'estació central. La plaça és com un sistema nerviós central, i no és només un lloc on la gent celebri festes. En un dia com Cap d'any, has de parar atenció als fets que hi passen.

—La cancellera fins i tot es va posar en contacte amb vostè amb una rapidesa inhabitual. Què li va semblar la reprimenda de Berlín?

—No hi va haver cap reprimenda. Em va semblar bé que la cancellera Merkel intentés saber què havia passat. Ella, òbviament, de seguida va assenyalar que els incidents de Colònia no eren un problema local, sinó una cosa que es podria convertir en un repte per a tots nosaltres.

—Ara la cancellera, el ministre de l'Interior, el de Justícia i molts altres exigeixen que es persegueixin els culpables tan de pressa com sigui possible i que se'ls apliqui tot el pes de la llei.

—És clar, evidentment.

—Però això és realista?

—Crec que serà molt difícil. La policia diu que costarà que les víctimes identifiquin els responsables.

—El sindicat de policies alemany ha afirmat fins i tot que és altament incert que cap criminal sigui portat davant la justícia. No és una situació estranya quan el cap de Govern demana que caigui tot el pes de la llei i, al final de tot, no en pot acabar resultant res?

—No és satisfactori. Fa palès el desparament de la nostra societat respecte a aquesta qüestió. El que és important ara és impedir que en el futur es repeteixin uns incidents com aquests.

—Colònia fa anys que és coneguda per la seva escena criminal, de carteristes a traficants de droga. Els mètodes utilitzats pels atacants contra les víctimes són ben coneguts, com també els indrets de la plaça de la catedral on s'amaguen les drogues. Per què la ciutat no va començar a prendre mesures més dures més aviat?

—A l'estiu, jo tenia un despatx situat just davant per davant de la catedral, cosa que em permetia seguir el que hi passava. La gent sempre porta petites quantitats de droga, i això dificulta que la detinguem.

—Per tant, es permet simplement que la situació continuï igual?

—No. Necessitem més policia i hem de desplegar més videovigilància que permeti als agents veure què passa i actuar immediatament.

—Els diaris informen que una "banda sexual" va agredir dones a Colònia. Quina és la seva anàlisi?

—Les dones van ser assetjades sexualment de forma massiva. Jo sempre havia pensat que aquesta era la mena de gent a què es feia front en països molt llunyans. No és una cosa que m'imagines a Alemanya. No ho podem acceptar. Amenaça l'equilibri al nostre país.

—El ministre d'Igualtat de l'estat del Rin del nord-Westfàlia (on hi ha Colònia) ha dit que és "la punta d'un iceberg molt alarmant". Com és aquest iceberg?

—Encara no l'he vist. Jo visc clarament –si més no en aquest aspecte– en un ambient protegit. Actualment, ja no és tan obvi què et cal per protegir-te contra això. Això també s'aplica aquí a Colònia. Però fins ara jo havia cregut que la generació d'homes avançats rebutjava aquestes pràctiques inhumanes.

—Dispensi. A què es refereix amb "homes avançats"?

—No m'agrada referir-me a homes il·lustrats. Em refereixo a noves generacions d'homes que consideren que la igualtat és una obvietat.

—Quin paper hi té l'origen dels criminals?

—En aquest sentit només es poden fer conjeitures. He sentit especulacions que l'alcohol hi va tenir un paper destacat. Sembla que els homes provenen d'un entorn cultural en què l'alcohol no es pot consumir gaire sovint en públic. Però això no és motiu perquè imposen una prohibició als homes del nord d'Àfrica de beure alcohol. Això no té sentit. És fonamental

que garantim la seguretat en aquestes places i a tota la ciutat durant les festes del Carnaval (al febrer) i durant tot l'any.

—Alemanya té un problema de refugiats?

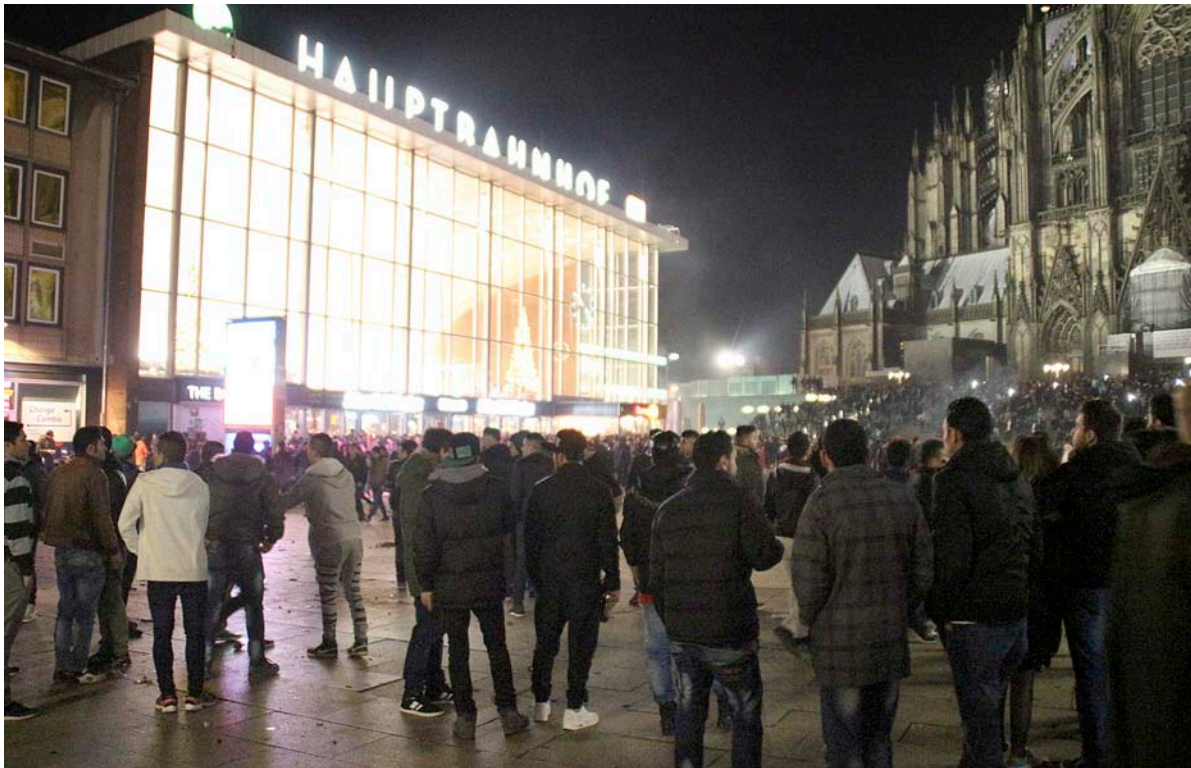
—Estem vivint el repte d'integrar les persones que arribin a la nostra societat. Això també inclou acostar-los a la nostra cultura.

—La destacada feminista alemanya Alice Schwarzer afirma: "Aquests homes joves són el trist producte d'una integració fallida".

—I ella què proposa? És a dir, no vol dir gaire res que una persona tingui un aspecte nord-africà o àrab. Quant de temps fa que són aquí, aquests homes? Ja hem tingut l'oportunitat d'integrar-los, o no? No ho sé. No coneixem el grup d'atacants. Però sí que hem de començar a pensar com podem arribar a les persones novvingudes amb més rapidesa. I també com podem fer que es familiaritzin amb les nostres tradicions culturals.

—És palpable la frustració dels joves quan un visita els allotjaments per a refugiats a Colònia?

—Evidentment. Jo sempre he dit que hem d'oferir més cursos d'integració del Govern federal i més de pressa, perquè →

→ les persones puguin portar una vida autodeterminada. I no ens podem queixar que no parlen alemany si no actuem de pressa per oferir-los-en classes. La gent que arriba vol canviar la seva vida; si no, no vindria. Hem d'emprendre accions decisives per ajudar-los.

—La nit de Cap d'any també hi va haver una alerta terrorista a Munic i un gran desplegament policial. Allò també va significar que hi hagués més por a Colònia, que va provocar una tensió excessiva a la policia. Hi ha alguna connexió? Són dues cares de la mateixa moneda?

—És difícil de dir. Per mi, els avisos terroristes són qualitativament diferents, perquè el terrorisme va dirigit més conscientment al públic general. Però en darrer terme els delictes que van tenir lloc aquí, a Colònia, també van ser un atac als nostre ordre social liberal. L'única qüestió és si hi va haver alguna motivació política al darrere. Aquí tinc els meus dubtes.

—En quina mena de societat volem viure en el futur?

—No ens podem permetre quedar paralizats per la por i no podem subordinar la nostra manera de viure a aquesta por. Però també hem de parar atenció. Un dels següents passos que hem de prendre

és desenvolupar un pla de seguretat per a les celebracions del Carnaval de Colònia. Si bé als actes hi ha molts grups i participants, nosaltres com a ciutat ens considerem l'organitzador. En el període previ, hem de tenir en compte què podria passar i què podem fer per abordar-ho.

—Què vol dir això en termes concrets? Es duplicarà el desplegament policial? Es triplicarà?

—Li ho haurà de preguntar al ministre de l'Interior de l'estat del Rin del nord-Westfàlia. Jo només em puc informar i fer preguntes: què fan les persones que hi participen i què pensen fer per abordar-ho? Potser també els donaré un cop de mà perquè sembla que farà falta. Al capdavant, però, jo no sóc la persona que pot assumir la responsabilitat de les accions policials.

—Hem llegit que vostè vol explicar més bé la nostra tradició del Carnestoltes a la gent d'altres cultures. Què té pensat?

—Ja hi ha molts pictogrames per als refugiats que expliquen la vida pública a Alemanya, sobre com actuar en aquesta societat. Estem pensant aplicar el mateix al Carnaval.

—Pot ser més difícil explicar les tradicions del Carnaval que la societat alemanya en general.

—És veritat.

—Per exemple, com se suposa que s'ha d'explicar als immigrants —posem per cas, del nord d'Àfrica— la diferència entre un petonet innocent a la galta durant el Carnaval i la violència sexual?

—Se'ns haurà d'acudir alguna cosa de pressa amb l'ajuda de mediadors lingüístics d'aquella zona que ens puguin assessorar. No sé si això hi ajudarà, però hem de fer tot el que puguem per impedir que la situació surti fora de control. I a Colònia la gent es torna boja quan celebren el Carnaval.

—Això també serà així aquest any?

—Sí, serà com cada any. L'única diferència és que aquest any la meva disfressa no serà tan espectacular com solia ser.

—De què es va disfressar l'any passat?

—Hi haurà qui no ho trobarà políticament correcte, però em vaig disfressar de xinesa. Normalment, però, vaig tan ben disfressada que costa reconèixer-me. Sempre m'ha encantat. Aquest any se'm reconeixerà, però encara no sé què em posaré. Sempre miro i remiro disfresses i decideixo una setmana abans.

—Ha aconsellat a les dones que mantinguin com a mínim un braç

de distància amb els homes als actes principals.

—I la gent s'ha rigut de mi i m'ha criticat per això.

—A les xarxes socials, el seu consell s'ha il·lustrat amb la salutació de "heil Hitler". El *New York Times* fins i tot en va fer una informació destacada.

—Durant una roda de premsa d'una hora i mitja, em van preguntar quins consells preventius podia donar. Aleshores vaig posar aquest exemple en una frase. Potser va ser una mica inútil, però també demostra el desemparament de la nostra societat pel que fa a gestionar aquests incidents. Al final, depèn del fet que la policia faci la seva feina i

impedeixi que aquests casos es produïxin. Evidentment, aquest argument ha quedat diluït del tot, en aquest debat. No importa el que facis: molta gent sembla que simplement és incapaç d'entendre les coses tal com es diuen.

—Per tant, es manté en la seva recomanació?

—Em sap greu que algunes dones ho hagin entès com si jo les fes responsables de la violència. Però no m'he de disculpar per esmentar un exemple a què fa referència l'Ajuntament de Colònia. A més a més, com deueu haver notat, ningú no ofereix cap suggeriment constructiu. No he llegit que ningú escrigués enlloc que la proposta de deixar un braç de distància

ATACS. Centenars de persones es poden veure aquí a la celebració del Cap d'any a la plaça situada entre l'estació central de Colònia i la famosa catedral. Desenes de dones van informar que havien estat atacades o assetjats sexualment. Baix, el lloc on la candidata a l'alcaldia Henriette Reker va ser atacada abans de la seva elecció.

no tingúes sentit i que en canvi valdria més que fes tal cosa o tal altra. El ministre federal de Justícia i les autoritats de Justícia tenen una expertesa considerable en la prevenció del perill. Però l'únic que en rebem són acusacions i no gaires propostes constructives.

—Vostè ha aterrat enmig d'un gran debat de gènere?

—Això sembla. I és un debat que m'és completament aliè, atès que vinc d'un temps en què les dones van lluitar per la seva igualtat. Sempre he tingut un problema amb les dones joves que han abandonat oportunitats a què jo vaig contribuir en la lluita per aconseguir-les.

—Senyora Reker, a vostè la van atacar fa dos mesos, durant les eleccions. Els motius de l'autor eren xenòfobs, i volia matar-la. Com està de salut, avui?

—Bé, estic bé. La gent sempre em pregunta com és tenir un ganivet clavat al coll. Mentalment, t'adones que t'estan apunyalant en públic, i és molt degradant. És un sentiment que pot assemblar-se a la violació. No ho sé. Gràcies a Déu això no ho he experimentat. Però sí que tens la sensació que ja no estàs segura.

—Quan va entrar en el càrrec, al desembre, vostè encara no podia portar el penjoll de lliurea que porta l'alcald. Pesava massa. Ara ja se'l pot posar?

—No. Se'm va trencar la vèrtebra toràcica. Des d'aleshores se m'ha tornat a ajuntar i espero que aviat me'l podré posar i no tan sols agafar-lo amb la mà. →

→ —**L'atac la va canviar?**

—No m'he tornat una persona diferent. Potser se m'han accentuat alguns trets, per exemple un sentiment més fort d'independència. Potser per això m'és més fàcil suportar el ridícul pel debat de la distància d'un braç. Al capdavall, el que és important és crear una situació de seguretat. Jo no sóc important. Jo sóc al rerefons d'això. Això és el que penso i per això no m'hi poso nerviosa.

—**Com se sent quan es fica enmig d'una multitud?**

—No m'és cap problema. Mai ningú ha sigut víctima d'un segon intent d'assassinat i, en aquest sentit, allò no em va acovardir i puc estar tranquil·lament amb gent.

—**No fa gaire, mentre feia la compra, un desconegut la va abraçar i li va dir que estava content que es trobés bé. Allò no la va espantar?**

—No, però sempre em sorprèn la gran compassió que s'ha generat, que a vegades s'expressa físicament. Sé que les intencions són bones, però de vegades encara em pregunto si hi ha hagut mai

una alcaldessa que hagin abraçat i petonejat tant.

—**Es diu que el polític alemany Oskar Lafontaine (antic ministre de Governació) es va tornar més temorós després d'un atac contra la seva vida, i que el ministre de Finances, Wolfgang Schäuble, que va sobreviure a un intent d'assassinat, en va sortir reforçat.**

—En qualsevol cas, jo no m'he tornat més temorosa. Al contrari, ara sóc més decidida.

—**Primer vostè va ser víctima d'un acte violent i ara moltes dones han sigut víctimes d'agressions sexuals...**

—... sí, hi ha uns estranys paral·lismes, connexions que encara no entenc del tot.

—**L'atac contra la seva vida també va ser una agressió contra tota la societat. Hi havia un rerefons de xenofòbia i sembla que anava dirigit contra les seves polítiques respecte als refugiats. Tot i l'atac, la participació electoral l'endemà va ser molt baixa.**

—L'atac a banda, ens hem de preocupar per la democràcia. Una participació

del 40% no és espectacular. No puc dir que els habitants de Colònia em votesin. I no ho dic. Simplement, el percentatge més alt de votants em va triar a mi. M'hauria agradat arribar al càrrec amb un suport més ampli.

—**Hi ha qui hauria pensat que després de l'atac aniria a votar més gent.**

—És possible. El primer dia en el càrrec, l'escriptora Herta Müller em va desitjar una bona recuperació, i també a la democràcia. Vaig pensar que eren unes paraules molt adients. Al mateix temps, el resultat m'alleuja de la sospita que hagués guanyat per pena. El resultat només va diferir en un 1% de les enquestes.

—**No va viure les eleccions perquè estava en coma induït artificialment. Recorda com es va sentir en despertar-se?**

—Sí. En algun moment el meu marit em va dir que havia guanyat però no va ser la primera cosa que va dir. Tampoc no era tan important per a mi en aquell moment. Algunes persones van creure que hauria d'haver-hi pensat immediatament i hauria d'haver agraït el suport de votants i simpatitzants. Però primer havia de recuperar-me físicament.

—**Si fa memòria de l'any passat, Alemanya ha estat dividida d'una manera que feia molt que no es veia. Vostè va ser forçada a suportar físicament aquella divisió. Quines expectatives té per al nou any?**

—Crec que molta gent encara no ha acabat d'entomar el procés de globalització que estem vivint. Jo fa temps que el veig evident al meu dia a dia. Però sempre he dit que els refugiats vindran tant si jo estic al capdavant de la ciutat com si hi ha algú altre. Alemanya s'ha de deixar de mirar el melic. Hem de trobar alguna cosa que uneixi la gent. I hem d'adonar-nos que la nostra societat s'està envellint i que els immigrants representen una enorme oportunitat.

—**Senyora Reker, moltes gràcies per l'entrevista. •**

Traducció d'Arnau Figueras